

Omvärldsbevakning juli-september 2023

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Nyheter

Penningtvätt

Bankföreningen vill se ett målvaktsregister

Realtid, 2023-09-25

Bankföreningen har i en framställan till regeringen begärt att det införs ett register över penningmålvakter. Det föreslås att registret ska tillhandhållas av Polismyndigheten och bankerna ska ansluta sig till registret. Enligt förslaget ska registret bland annat innehålla personuppgifter, kontonummer samt modus som "målvakten" har använt. Förslaget syftar till att stärka konsumentskyddet samt att bankerna inte utnyttjas för penningtvätt.

<https://www.realtid.se/bankforeningen-vill-se-ett-malvaktregister/>

NK blir kontantfria – gängkriminella riskerar att skada varumärket

Resumé, 2023-09-22

Nordiska Kompaniet, NK, slutar med kontanter i butik för att gängkriminella inte ska kunna använda kontanter som kommer från begångna brott. Beslutet syftar även till att skydda NK som varumärke.

<https://www.resume.se/kommunikation/varumarke/nk-blir-kontantfria-gangkriminella-riskerar-skada-varumarket/>

Nya föreskrifter ska förenkla för vissa bolag att hantera uppgifter om lagöverträdelser

Integritetsskyddsmyndigheten, 2023-09-18

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har tagit fram nya föreskrifter som ska hjälpa företag inom bl.a. den finansiella sektorn som har behov av att kontrollera sina kunder mot olika sanktionslistor och för att

på så sätt följa lagkraven om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Föreskrifterna handlar främst om hanteringen av personuppgifter i samband med kontrollen. Tanken är att det nya föreskrifterna ska förenkla för företagen och myndigheten.

<https://www.imy.se/nyheter/nya-foreskrifter-ska-forenkla-for-vissa-bolag-att-hantera-uppgifter-om-lagovertradelser/>

Misstänkt penningtvätt vid lägenhetsaffär – mäklarregistrering återkallas

Bostadsrättsnytt, 2023-09-15

Sommaren 2019 förmedlades en bostadsrätt trots att det fanns misstankar om att pengarna kom från droghandel. Affären anmäldes och Fastighetsmäklarinspektionen (FMI) valde att återkalla mäklarregistreringen. Beslutet har nu fastslagits av kammarrätten i Göteborg. Kammarrätten ansåg likt FMI att mäklaren borde ha vidtagit åtgärder i enlighet med penningtvättsföreskrifterna i samband med försäljningen. Mäklaren ska också haft bristande rutiner för att verksamheten inte ska utnyttjas för penningtvätt.

<https://bostadsrattsnytt.se/nyheter/ovrigt/2023-09-15-misstaenkt-penningtvatt-vid-laegenhetsaffaer-maeklarregistrering-aterkallas>

Sälde skalbolag till kriminella – häktas för penningtvätt

Dagens Industri, 2023-09-07

Ekobrottsmyndigheten har slagit till mot företaget Bolagsspecialisten Stockholm AB och gripit tre personer. Bolagsspecialisten

Stockholm AB köper, ombildar och säljer svenska aktieföretag. Företaget misstänks nu vara en möjliggörare av organiserad brottslighet då företaget har sålt vidare skalbolag som sedan använts som brottsverktyg, i bland annat för bedrägerier mot moms-systemet. Samtliga misstänkta i ärendet nekar till brott.

<https://www.di.se/nyheter/salde-skalbolag-till-kriminella-haktas-for-penningtvatt/>

Spotify har blivit en bankomat för kriminella

Svenska Dagbladet, 2023-09-05

Svenska Dagbladet har avslöjat att streamingtjänsten Spotify har använts av kriminella för penningtvätt. Kriminella aktörer har köpt "lyssningar" av aktörer som marknadsför fejkade lyssningar på Spotify och därmed kunnat bidra till att öka populariteten på vissa artister. Ju mer en låt spelas på Spotify desto mer får artisten utbetalt av streamingjätten. Pengar som sedan bl.a. går tillbaka till de kriminella aktörerna. Genom att använda Spotify som brottsverktyg har kriminella lyckats tvätta pengar från knarkhandel, rån och mord.

<https://www.svd.se/a/eJRGOQ/gangkriminala-tvattar-pengar-pa-spotify-med-falska-lyssningar>

Svenskar greps på Kastrup – hade guld i bagaget

Expressen, 2023-09-01

Två svenskar greps på Kastrups flygplats utanför Köpenhamn. Totalt beslagtogs dansk polis guldtackor och kontanter till ett värde av 1,3 miljoner. Båda männen är nu misstänkta för penningtvätt.

<https://www.expressen.se/nyheter/svenskar-greps-pa-kastrup-hade-guld-i-bagaget/>

Riksrevisionen granskar statens tillsyn för att motverka penningtvätt

Riksrevisionen, 2023-08-31

Riksrevisionen kommer att genomföra en granskning av effektiviteten i statens tillsyn

över verksamheter som kan utnyttjas för penningtvätt. Granskningen kommer även inkludera den tillsyn som utförs av Finansinspektionen och de tre länsstyrelserna i Stockholm, Malmö och Västra Götaland. Resultatet från granskningen kommer att publiceras i maj 2024.

<https://www.riksrevisionen.se/om-riksrevisionen/kommunikation-och-media/nyhetsarkiv/2023-08-31-riksrevisionen-granskar-statens-tillsyn-for-att-motverka-penningtvatt.html>

Regeringen tillsätter särskild arbetsgrupp – ska motverka ekonomisk brottslighet

Dagens Nyheter, 2023-08-29

Regeringen kommer att tillsätta en särskild arbetsgrupp för att motverka och försvåra för kriminella att utnyttja de finansiella systemen. Prioriterade områden är enligt regeringen bland annat att motverka bedrägerier samt att försvåra för penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessutom ska arbetsgruppen verka för ett utökat informationsutbyte mellan polis och banker i syfte att motverka penningtvätt. Arbetet kommer ledas av Johan Almenberg, statssekreterare hos finansmarknadsministern Niklas Wykman. Arbetet förväntas pågå under ett år.

<https://www.dn.se/ekonomi/justitieminister-gunnar-strommer-haller-presstraff-om-kriminella-ekonomi/>

Banker sinkar process för Ukraina-handel

Dagens Industri, 2023-08-16

Handelsorganisationer varnar för att en överdriven oro för penningtvätt skapar stora problem för företag som vill göra affärer med Ukraina. Flera företrädare för olika organisationer menar att regelverken och kommunikationen från bankerna gällande transaktioner till och från Ukraina behöver bli bättre. Rysslands fullskaliga invasion och ockupation av delar av Ukraina 2022 har

lett till en oro från bankerna för att det ska ske överträdelser av sanktionerna. Vid sådana misstankar är det inte tillåtet för bankerna att genomföra transaktioner enligt Svenska Bankföreningen.

<https://www.di.se/nyheter/banker-sinkar-process-for-ukraina-handel/>

Tullens beslag av kontanter ökar kraftigt

Svenska Dagbladet, 2023-08-15

Tullverket stoppar mer kontanter än någonsin. I jakten på kriminellas brottsvinster har myndigheten hittills i år beslagt tagit över 73 miljoner kronor, vilket är mer än vad som beslagtogs under hela förra året. En förklaring till att beslagen ökar är de ökade befogenheterna som Tullverket fick för två år sedan vilket gör det möjligt för myndigheten att ingripa mot misstänkt penningtvätt samt att beslagta kontanter. Enligt Tullverket sker det en omfattande penningtvätt över Sveriges gränser.

<https://www.svd.se/a/XbLw8n/tullens-beslag-av-kontanter-okar-kraftigt>

Myndighetsgemensam målbild för arbete mot organiserad brottslighet

Skatteverket, 2023-08-15

Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten ska stärka sina insatser för att motverka organiserad brottslighet. En målbild har tagits fram för myndigheternas arbete där en av åtgärderna är att bland annat ökade insatser för att förebygga och motverka penningtvätt. Myndigheterna ska återrapportera till den svenska regeringen hur arbetet fortskrider vid tre tillfällen under 2024.

<https://skatteverket.se/omoss/pressochmedia/nyheter/2023/nyheter/myndighetsgemensam-malbild-for-arbetemot-organiserad-brottslighet.57dd1e17188c71ebf1736cb.html>

Företagens miljonnota – brustit i arbetet mot penningtvätt

Sveriges Radio, 2023-08-07

Sedan 2021 har 100 företag brustit så mycket i sitt arbete med att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism att de har tvingats betala sanktionsavgifter efter länsstyrelsernas tillsyn. Totalt har företagen tvingats betala 70 miljoner i sanktionsavgifter. Det handlar främst om avsaknaden av en allmän riskbedömning och annan dokumentation kopplad till arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism som lett till sanktionsavgifter för företagen.

<https://sverigesradio.se/artikel/brister-i-arbetet-mot-penningtvatt-kostar-foretag-miljoner>

Växlingskontor tvättade miljontals kronor – tre män döms till långa fängelsestraff

Dagens Nyheter, 2023-07-05

På ett växlingskontor i Malmö tvättades pengar från narkotikaförsäljning och hundratals miljoner oredovisade kontanter överfördes genom Hawala-systemet till olika länder. Den huvudsakliga bevisningen i ärendet kom från Encrochat och utredningen pågick i över två år innan männen kunde gripas.

<https://www.dn.se/sverige/vaxlingskontor-tvattade-miljontals-kronor-tre-man-doms-till-langa-fangelsestraff/>

Kommentar: Den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism för 2022 handlar om just Hawala.

Fyra döms för omfattande penningtvättsbrott i butiker och pizzerior

Helsingborgs Dagblad, 2023-07-04

Fyra män döms av Helsingborgs tingsrätt för sammanlagt åtta fall av penningtvätt, varav hälften är grova. Männen ska ha fejkat köp med hjälp av kortterminaler och manipulerade kort. Köpen ska ha skett på pizzerior och andra mindre företag. På så sätt ska männen ha kommit över

miljonbelopp. Straffet för de åtalade blir villkorlig dom samt dagsböter. De ska även betala stora skadestånd till två betalföretag.
<https://www.hd.se/2023-07-04/fyra-doms-for-omfattande-penningtvattsbrott-i-butiker-och-pizzerior>

Stoppades i Trelleborgs hamn med 40 miljoner – fem döms till fängelse

Sveriges Radio, 2023-07-04

I februari 2023 stoppades fyra lastbilar vid en gränskontroll i Trelleborgs hamn. I kontrollen hittade svenska myndigheter totalt 40 miljoner i kontanter. Nu har domen fallit och de fyra chaufförerna samt en man till som har lämnat pengar till chaufförerna, döms till flera års fängelse för grov näringspenningtvätt. Alla fem nekar till brott. Två av de dömda har i förhör uppgett att de trodde att pengarna skulle gå till jordbävningsdrabbade i Turkiet. Domen har överklagats av båda åklagare och av de fem männens advokater.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/jat-tefyndet-i-trelleborgs-hamn-40-miljoner-forpackade-kontanter>

Kriminella anlitade samma redovisningsbyrå

Sveriges Radio, 2023-07-03

Sveriges Radio rapporterar att flera företag med kopplingar till den organiserade brottsligheten i Örebro anlitade samma Redovisningsbyrå. Det rör sig bland annat om två restauranger som ska ha anlitat redovisningsbyrå.

<https://sverigesradio.se/artikel/kriminella-anlitade-samma-redovisningsbyra>

Nyheter

Terrorfinansiering

Fängelse för försök till terrorfinansiering

Säkerhetspolisen, 2023-09-20

Den man som tidigare dömts av tingsrätten för att försökt samla in pengar till terroristorganisationen PKK har nu fått sin dom fastslagen av Svea hovrätt. Mannen döms till fyra år och sex månaders fängelse för bland annat försök till finansiering av terrorism.

<https://sakerhetspolisen.se/ovriga-sidor/nyheter/nyheter/2023-09-20-fangelse-for-forsok-till-terrorfinansiering.html>

Rapporter

Penningtvätt

IMF publicerar rapport om

penningtvättstilsyn i Norden och Baltikum

Finansinspektionen 2023-09-04

Internationella valutafonden (IMF) har i en nyligen publicerad rapport analyserat hot och sårbarheter för penningtvätt och finansiering av terrorism i Norden och Baltikum samt hur man hanterar dem. IMF rekommenderar bland annat länderna att använda fler datakällor i ländernas nationella/sectorspecifika riskbedömningar.

<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2023/09/01/Nordic-Baltic-Regional-Report-Technical-Assistance-Report-Nordic-Baltic-Technical-538762>

“The Other Side of the Coin – Analysis of Financial and Economic Crime”

Europol, 2023

Europol har släppt sin första riskbedömning gällande finansiella och ekonomiska brott i Europa. Rapporten berör bland annat penningtvätt och bedrägerier.

<https://www.europol.europa.eu/publications-events/publications/the-other-side-of-the-coin-analysis-of-financial-and-economic-crime>

Sanktionsbeslut

Penningtvätt

Beslut om sanktionsavgift för Pelaren Ekonomi AB

Länsstyrelsen Skåne, 2023-07-12

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn granskat hur företaget Pelaren Ekonomi AB har följt penningtvättsregelverket. Granskningen visar att det har funnits vissa överträdelser i företagets efterlevnad av penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har bedömt att dessa överträdelser är av sådan art att ett ingripande är motiverat.

Länsstyrelsen Skåne har den 12 juli 2023 beslutade om en sanktionsavgift om 170 000 kronor för Pelaren Ekonomi AB.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/penningtvatt.html>

Beslut om sanktionsavgift för Ekonomihuset Syd AB

Länsstyrelsen Skåne, 2023-08-25

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn granskat hur företaget Ekonomihuset Syd AB har följt penningtvättsregelverket. Granskningen visar att det har funnits vissa överträdelser i företagets efterlevnad av penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har bedömt att dessa överträdelser är av sådan art att ett ingripande är motiverat.

Länsstyrelsen Skåne har den 12 juli 2023 beslutade om en sanktionsavgift om 60 000 kronor för Ekonomihuset Syd AB.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/penningtvatt.html>

Beslut om sanktionsavgift för Tiranius AB

Länsstyrelsen Skåne, 2023-08-25

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn granskat hur företaget Tiranius AB har följt penningtvättsregelverket. Granskningen visar att det har funnits vissa överträdelser i företagets efterlevnad av

penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har bedömt att dessa överträdelser är av sådan art att ett ingripande är motiverat.

Länsstyrelsen Skåne har den 25 augusti 2023 beslutade om en sanktionsavgift om 120 000 kronor för Tiranius AB.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/penningtvatt.html>

Beslut om sanktionsavgift för ARK i Tidaholm AB

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023-09-19

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn granskat hur företaget ARK i Tidaholm AB har följt penningtvättsregelverket. Granskningen visar att det har funnits överträdelser i centrala delar av penningtvättsregelverket och det har bedömts som synnerligen allvarlig. Länsstyrelsen Västra Götaland har den 19 september 2023 beslutat om en sanktionsavgift om 660 000 kronor för ARK i Tidaholm AB.

<https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/samhalle/penningtvatt.html>

Avgöranden i allmänna domstolar

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Förvaltningsrätten i Linköping

Mål: 9315-22

Förvaltningsrätten i Linköping upphäver Spelinspektionens beslut från den 17 november 2022 att ge AB Trav & Galopp en varning och en sanktionsavgift på 6 miljoner kronor på grund av överträdelser av penningtvättslagen. Förvaltningsrätten har funnit att det inte finns skäl att meddela sanktionsavgift för de brister som har konstaterats och bifaller därför ATG:s överklagande.

<https://www.domstol.se/nyheter/2023/06/fo rvaltningsratten-upphaver-spelinspektionens-beslut-om-varning-och-sanktionsavgift-mot-atg/>

Samordningsfunktionen

Samordningsfunktionen leds av Polismyndigheten och är en myndighetssamverkan med sexton myndigheter och en organisation. Våra uppdrag är att identifiera, kartlägga och analysera risker och metoder för penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige samt att vara ett forum för informationsutbyte och kunskapsöverföring. Samordningsfunktionen består av 17 medlemmar.

Medlemmar i Samordningsfunktionen:

Bolagsverket
Brottsförebyggande rådet
Ekobrottsmyndigheten
Fastighetsmäklarinspektionen
Finansinspektionen
Kronofogdemyndigheten
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Polismyndigheten
Revisorsinspektionen
Spelinspektionen
Skatteverket
Sveriges advokatsamfund
Säkerhetspolisen
Tullverket
Åklagarmyndigheten

Till Samordningsfunktionen hör ett kansli som är en egen grupp inom den Nationella operativa avdelningen på Polismyndigheten. Kansliet ansvarar för det löpande arbetet inom Samordningsfunktionen. Denna omvärldsbevakning är framtagen av Samordningskansliet. Den är bearbetad inom ramen för kansliets arbete och syftar till att bidra till informationsutbyte och kunskapsöverföring.

För mer information:

Samordningsfunktionens kansli

E-post: samordning-penningtvatt.terrorfinansiering@polisen.se

[Polisen.se/penningtvatt](https://polisen.se/penningtvatt)